

Tjänsteutlåtande
Utbildningsförvaltningen

Till: Utbildningsnämnd

Datum: 2026-01-26
Diarienummer: UBN 2025/0303

Svar på motion nr 5/2025 av Leif Haag (SD) - Digitalisering av hemspråksundervisningen i Österåkers kommun

Sammanfattning

I motion nr 5/2025 föreslås att Österåkers kommun utreder möjligheten att ersätta lärarledd modersmålsundervisning med digital undervisning genom inspelade lektioner, digitala språkverktyg och självinstruerande material.

Beslutsförslag

Utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motion nr 5/2025 – Digitalisering av hemspråksundervisningen i Österåkers kommun, anses besvarad med hänvisning till att modersmålsenheten redan idag anordnar modersmålsundervisning digitalt i flera språk och grupper där det är möjligt och lämpligt.

Ärendet

Motion 5/2025 väcktes 2025 06 16 i Kommunfullmäktige och har remitterats till Kommunstyrelsen och Utbildningsnämnden. Motionären föreslår att Österåkers kommun utreder möjligheten att ersätta lärarledd modersmålsundervisning med digital undervisning genom inspelade lektioner, digitala språkverktyg och självinstruerande material.

Förvaltningens slutsatser

Utbildningsförvaltningen konstaterar att modersmålsundervisningen redan i dag delvis bedrivs digitalt i Österåkers kommun, där det bedöms vara pedagogiskt lämpligt. Organiseringen av undervisningen utgår från elevernas individuella behov och förutsättningar samt från gällande styrdokument.

Förvaltningen bedömer därför att motionens intentioner i huvudsak redan tillgodoses och att en generell ersättning av lärarledd undervisning med enbart digitala lösningar inte är förenlig med skollagens krav på likvärdig utbildning.

Enligt skollagen (2010:800) är kommunen skyldig att erbjuda modersmålsundervisning till elever som uppfyller lagens kriterier. Lagen ger kommunen visst utrymme att organisera undervisningen, men ställer samtidigt krav på kvalitet, likvärdighet och anpassning efter elevernas behov.

I Österåkers kommun ansvarar Modersmålsenheten för att organisera modersmålsundervisningen. Undervisningen erbjuds i dag både digitalt och på plats, beroende på vad som bedöms vara mest ändamålsenligt för den aktuella elevgruppen.

Vid beslut om undervisningsform tas hänsyn till flera faktorer, bland annat:

- elevens kunskapsnivå,
- elevens behov av vuxenstöd,
- elevens ålder,
- övriga elevers kunskapsnivå, ålder och behov (elever med samma modersmål), samt
- lärarens möjlighet att vara fysiskt på plats.

Denna behovsstyrda organisering syftar till att säkerställa att undervisningen håller god pedagogisk kvalitet och att eleverna får det stöd de behöver.

Oavsett om modersmålsundervisningen sker digitalt eller fysiskt på plats innehåller undervisningen i dag både digitala och analoga inslag. Digitala verktyg, inspelat material och språkutvecklande resurser används redan som en del av undervisningen där det är lämpligt. Modersmålsenheten arbetar kontinuerligt med att utveckla undervisningen i takt med den pedagogiska och tekniska utvecklingen.

Förvaltningen bedömer dock att helt självinstruerande och inspelad undervisning inte kan ersätta lärarledd undervisning i alla sammanhang, särskilt inte för yngre elever eller elever med behov av stöd och interaktion. Lärarens roll är central för att anpassa undervisningen, följa elevens progression och säkerställa måluppfyllelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att digitala lösningar kan bidra till ökad flexibilitet och effektivitet. Samtidigt bedöms det inte vara ändamålsenligt att generellt ersätta lärarledd modersmålsundervisning med enbart digital undervisning. En sådan ordning riskerar att minska likvärdigheten och möjligheten att anpassa undervisningen efter elevernas skiftande behov.

Mot bakgrund av att:

- digital modersmålsundervisning redan används där det är möjligt och lämpligt,
- organiseringen av undervisningen är behovsstyrd och individanpassad, samt
- undervisningen redan innehåller digitala inslag oavsett undervisningsform,

anser förvaltningen att motionens förslag i huvudsak redan tillgodoses inom ramen för befintlig verksamhet.

Tidigare beredning

KF 2025-06-16 KF § 4:18 remittering av motion nr 6/2025

Bilagor

Motion nr 5/2025 (SD)- ”digitalisering av hemspråksundervisningen i Österåkers kommun.”

Eva Wetterstrand

utbildningsdirektör

Skickas till

Akt